

ויש לשאול

מסק ר' יוחנן • מסק הדין המדול המנוקח והוא שכל ר"י שלם תלוק בו בדיקים גמורים
בכתבין ונתמין לאלתר לחיים, וכו' כל הדיקים חיים וכל הרשעים מתים, הלא עולם זה
חמדה שלו לרשעים הוא, והכתובים צדוקי כבוד • יש בדיק אבד בצדוקי, וכתוב כי ית
בדיקים שפגיע אליהם כמעשה הרשעים, והל שכן • שפסק רשעים גמורים בכתבין ונתמין
לאלתר למיתה שהכתוב אומר ויש רשע מאריך ברוחו, וכל זבובים אינו תמוזן אל
על זה האמר ידמינו צדק אתה ה' כי אריב אליך וכו' י, ואמר הבקש למח תראני את
ועמל תביט ושוד וחמס לנבדי, ואמר כי רשע מכוזר את הדיק על כן יבא משמו
מזוקל, וכו' לא ראנו זה תחום ספר אבות מעולם שהוא מלא תוכחה על זה הדיבור
היו אבות מתחילה בן כי הדיקים מתקיימן הרשעים בכתבין, ואיוב נצוה עד שחזר

R. Isaac Arama, דברי ר' אבהו, כ' אדר

כחנה זה ספרן של נינוניים? עזב את טונווהו בזה הענין יחלף כשנעמוד על הספק
הענין שהקשו החורמים בזה החלוקה מהם. סיעוד הקוס על הספק ממה שינזוהו בו.
וחי כי כמה רשעים גמורים לא מתו ברוב השנים בכל מספסם לפני השם וכמה חסידים
גמורים נכרתו ימיהם ואיך אמר שהלדיקים הגמורים נבחרו ונחמתו לאלתר לחיים והרשעים
למות, ויש מחלוקת הקוסים הזאת במיתתו שליו מעשי הלדיקים והרשעים נכדים לפני
אדם ומי יודע אם הרשע מעמדין ימים אינו לדיק נמור במתוכיו סידועים אלל השם
יחנך וכן הלדיק הנכבד במלי ימיו הוא נהפך, ויש שלל דמו לחת חסלה ו' נהכלח
מעשי בני אדם אלל אמרו שהמיתה והחיים הנכבדים בזה החלוקה הם הנפשיים
אשר נעולם הכל אשר עין לא ראתה הפך נזרחה, ונצח הנמנ' ז"ל בחסלה מעד
הנמול כחכ כי משפט הנמטה אשר לטילס כנא חל ענין צללי זה הזכירתי ח"ל שם
בספר תניא זית סמלי אומרים שלל כחלז לזיס סדין אמת של בדיקים גמורים וחתח של

ספר חסידים

תשנא. אם חלה שים אדם אף יהלה חילי זו שמחמת שום מאכל או שום משקה
כא חליו ולא ה' פעל כל זאת ואפי' חבלוהו בני אדם רעים אלא יאמר
צוונתיו גרמו לו [א] שהרי כתיב (וכרי' ח' י') ואשלח את כל האדם איש ברעהו
וכתיב (עמוס ג' ו') אם חהיה רעה בעיר וה' לא עשה אלא ודאי עשה. ואמר
(בראשית ט"ב כ"ח) מה זאת עשה אלהים לנו:

תשנב. אף יהא אדם ספקש צרכיו החלה צריך שיבקש כל חפצי שמים תחלה
שהרי הקנו תחלה אתה חונן ואח"כ השיבני אבינו ואח"כ סלח לנו
ואח"כ צרכיו [א]:

תשנג. יש מהפלל על אחרים ונענה ועל עצמו אינו נענה הרי אמרו [א] כל
המתפלל על אחרים גם הפצו יהא נעשה כאברהם שהתפלל בעד
אביסלך וכסוד' לי ותלך שרה (בראשית כ"א ב') וכתיב (איוב ט"ב י') וה' שב
את שבות איוב ברהפללו בעד רעהו ואיך נאמר יש מהפלל על אחרים ונענה
ועל עצמו אינו נענה אלא כך מציעו על ר' חייא שלא לקה פשתן בארץ ישראל
משעלה ר' חייא [ב] ונרפך כפשתנו לקה ולא לקה פשתן של אחרים והתפלל
על אחרים והפלתו נשמעה ועל עצמו ההפלל ולא הועיל שמו שמים אין חבוש
בחור עצמו [ג] שנאמר (ישעי' ס"ג ט') בכל צרתם לו צר והוצרך מלאך פניו להושיעם
[ד]. אם כן והלא לאברהם ולאיוב הועיל מה שהתפללו על אחרים שאני החם
שהיו כשונאים שהיו ראיים לשמית על ספלתם כאברהם על אביסלך וההפלל אעפ"כ
עליו, ובאיוב כתיב (איוב ט"ו ד') לו יש נפשכם הרה נפשי ועם כל זאת ההפלל
עליהם זו הוא סרת חסידית יחירה. אבל מפני שישראל ערבים זה לזה [ה] לכן
כשצער בא על אחר חייבים בלום להצטער ולהתפלל שנאמר (תהלים ל"ה י"ג)
ואני בחילות לבושי שק וכתיב (שם) ותפלתי על חיקי חשוב. ואם לא היה מתפלל
היה חוטא [ו] שנאמר (ש"א י"ב כ"ג) גם אנכי חלילה לי מחטאי לה' סחרול להתפלל
בעדכם ודוקא כשי' מים אליו שהרי סמוך לו (שם) והוריתו אתכם בדרך הטובה
והישרה וכתיב (שם שם כ"ד) אך יראו את ה' ועברתם אותו (בחסים) באמת שהרי
הנביא צריך לומר בחפלתו רכשע כבר שמעו לי מה שהוריתו אותם לעשות
רצונך גם אתה עשה חפצי כמו שנאמר (דברים כ"ו י"ד) עשיתי ככל אשר צויתני
השקיפה מסעון קרשך מן השמים וברך וכו' עשיתי את שלי ואתה עשה את
שלך [ז]:

מדרש ויקרא פר' ד סי' ה"ו רבה

לעתיד לבוא הנפש והגוף עומדין בדין מה הקדוש ברוך
הוא עושה מניח הגוף ומדבן עם הנשמה והיא אומרת
לפניו רבוץ העולמים שנינו פאתת חטאנו מפני מה אפתה
מניח את הגוף ומדבן עמי אמר לה הגוף מן התפתונוים
הוא ממקום שהן חוטאין אצל את מן העליונים ממקום
שאין חוטאין לפני לפיכך אני מניח את הגוף ומדבן עמך.

ו. פני חזקתה (ירמיה נ. יו) 'שה פזורה ישראל' נמשלו
ישראל לשה מה שהה לזקה על ראשו או באחד
מאבריו וכל אבריו מרגישים כה הן ישראל אחד מהן
חוטא וכלן מרגישים (במדבר טו, כב) 'האיש אחד יחטא'
פני רבי שמעון בן יוחאי משל לכני אדם שהיה יושבין
בספינה נטל אחד מהן מקדם והתחיל קודם פתחיו אמרו
לו חבכרו מה אפתה יושב ועושה אמר להם מה אקפת לכם
לא תחתי אני קודם אמרו לו שהמים עולין ומציפין עלינו
את הספינה) כה אמר איוב (איוב יט. ד) 'ואף אמנם שגייתי
אתי תלין משוגתי' אמרו לו חבכרו (שם לה. לו) 'פי יסיף
על חטאתו פשע פינינו יספוק' אפתה מספיק פינינו את
עונותיך אמר רבי אלעשה גוי אחד שאל את רבי יהושע

מאימתי פרק ראשון תענית

יא

עין משמש
נר מצוה

לה א ב מיי קיג סג
תענית סלכס ח
טושיע איה סי קסג
ספד ד :
לו נ טס ספד ס :

לחדס לשמש מטתו בשני רעבון . ואם תאמר הכי יוכבד
טולדה בין התומות ואותו הפה עת רעב היה וע"כ שימשו
מטותיהן בשני רעבון ויש לומר דלכ"ע לא היו אסור אלא למי שרואה
לא ליהוי טפי משום **אסור** לנהוג עולמו בחסדות ויוסף לא שימש אלא בני אדם שימשו :

מטותיהן בשני רעבון לא ליהוי טפי משום
מטותיהן בשני רעבון לא ליהוי טפי משום
מטותיהן בשני רעבון לא ליהוי טפי משום

ני תפיל סג

אמר שמואל כל היושב בתענית
נקרא חוטא . וקשיא
דאמרין בפ' החובל (ב"ק דף טז: ושם)
החובל בעלמו רשאי אכל אחרים
שחבלו בו חייבים ומפרש התם הא
דקאמר החובל בעלמו רשאי אכל
שמואל ביושב בתענית אלא משמע
דשמואל קאמר דיושב בתענית לא
נקרא חוטא ויש לומר דודאי הו
חוטא כדאמרין הבא מקל ותומר
מנויר ומה נזיר שלא ליער עלמו
אלא מיינ' וכו' אכל מכל מקום
המלוה שהוא עשה התענית גדול
יותר מן העבירה ממה שהוא מלמד
נפשו דמלוה לדור כדאמרין (ספס)
דף ג:) הרוחא כותיה בקלקולה יוד
עלמו מן היין ומכל מקום יש קצת
קטא מידי דהוא *אמתנה תענית
חלוס בשבת דקורעין גור דעו ונפרעין
ממנו תענית של שבת ומאי תקנתיה
ליהב תעניתא לתעניתיה* :
כאלו

דיתוב בארבה אי נמי דקאזיל מאוונא לאוונא
רב פפא כל פרסה ופרסה אכיל חדא ריפתא
קסבר משום מעיינא אמר רב יהודה אמר רב
כל הכרעבי עצמו בשני רעבון ניצל ממיחה
משונה שנאמר **כרעב פדך ממות כרעב**
מיבעי ליה אלא הכי קאמר בשבר שמרעבי
עצמו בשני רעבון ניצל ממיחה משונה אמר
ריש לקיש אמר לאדם לשמש מטתו בשני
רעבון שנאמר וליוסף יד שני בניו במרם
תבוא שנת הרעב תנא חסוכי בניו
משמשין ספוחיהו בשני רעבון תנו רבנן
יבומן שישאל שריון בצער ופירש אחד מהן
באין שני מלאכי השרת שמלוין לו לאדם
ומצוהין לו דיהו על ראשו ואומרים פלוני זה
שפירש מן הצבור אל יראה בנחמת צבור
תביא אידך בזמן שהצבור שרוי בצער אל
יאמר אדם אלך לביתי ואוכל ואשתה ושלוס
עליך נפשי ואם עושה כן עליו הבתוב אמר
יהנה ששון ושמחה הרגו כר ושחוט צאן

דבעל כספן הוא ענין אחר כריסו
רבה כדחיתא בבבא מילעא (דף פד.)
דקא תשיב אכריה דרב פפא וכו' איש
נצטרע וליפקי יכול לאכול הרבה ואיש
מזיק לו מיתה משתה . מה בחרב
וכרעב וכל מיתה שאינה בידי מלאך
הצמח כדרך כל אדם על מטתו : **כשכר**
שמענו עלנו . כשישראל נצטרע : **אסור**
לשמש מטתו בשני רעבון . דלר"ך אדם
לנהוג לטר בעלמו : **חסוכי בניו** .
חסוכי בניו (ג) הנרסין במנחות
(דף טז:) לגבי מטרה ומי חסוכי כולי
האי שלא קיימו פריה ורביה : שני
מלאכי שרת (ג) מלוין לו לאדם . אחד
מימיו ואחד משמאלו דכתי' (תהלים טז)
כי מלאכיו יטה לך : הנה ששון ושמחה
הרגו בקר ושחוט לאן אכול בשכר
ושחת יין כי מאד נעמו ונגלה בזונו
ה' נבואה אם יטפר העון הזה לכם
עד תחשבו : זו מדה כענין . שיראין
מן המיתה כדכתיב כהו כי מאד
נעמו : **אחזי אקחה יין ונשכחה שכר**
והיה כזה יום מאד . נדוג יותר מאד :
האדיק אבד ואין איש שם על לב .
מפני מה הוא מה מפני הרעה נאסף
האדיק מפני שלא ינטער הוא ברעה
ואחר שהוא גורה מלפניו כי מפני
הרעה נאסף האדיק ל"א מפני רעות
של אלו הוא נאסף שאין הקדיה רואה
שיבקע עליהם רחמים : כפיס . חיי
לבינה ורגלין לתתה בין שתי נדבכי
העולם : הכי נרסין אכריו של אדם
הן מעדיין בו שנאמר והאם עדי
לשון רבים נאם ה' : מאי דכתיב אל

[גון חסד
פסל לא חסד
ערוך]
פ"י סגסג
ספד ד טס

[נרסמ לא]
ולקמן יב]

[ופ"י חסד כרס נא]
ד"ס אלא ופ"י סד כ
ד"ס ופ"י]

אכול בשר ושתות יין אכול ושתו כי מדר נמות מה כתיב בתריה ונגלה באוני
ה' צבאות אם יכופר העון הזה לכם עד תמותן עד כאן מדת בניונים אבל
מה כתיב בתריה הצדיק אבד ואין איש שם על לב כי מפני הרעה נאסף
הצדיק *אלא יצער אדם עם הצבור שכן מצינו במשה רבינו שציער עצמו
עם הצבור שנאמר **וידי משה ככרים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה**
וכי לא היה לו למשה כר אתה או כסת אתה לישב עליה אלא כך אמר משה
הואיל וישראל שרוין בצער אף אני אהיה עמם בצער וכל המצער עצמו
עם הצבור וזכה ורואה בנחמת צבור *ושמא יאמר אדם מי מעיד כי אבני
ביתו של אדם וקורות ביתו של אדם מעידים בו שנאמר כי אבן מקור תועק
וכפיס מעץ יעננה דבי רבי שלא אמרי שני מלאכי השרת המלוין לו לאדם

הנה ששון ושמחה הרגו כר ושחוט צאן
הנה ששון ושמחה הרגו כר ושחוט צאן
הנה ששון ושמחה הרגו כר ושחוט צאן

מפני מה
[פ"י כסת
ספד]

[ופ"י דרוק נפור ר"ך
נאמר עלמו סס סלסור
שכן פנים נכסס רבינו
שנישע עלמו וכו' כר א'
כסאלות ס' כמיוע סימן
קטא]

רבינו הנאל
והצדיק נצטו בשני
רעבון נידל ספחת
מטותה שנאמר ברעב

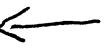
מדרש בראשית פ"ה ס"ה רבה

ה. אמר רבי סימון בשעה שפא הקדוש ברוך הוא
לבראת את אדם הראשון נעשו מלאכי השרת פתים פתים
והבורות חבורות מהם אומרים אל יבא ומהם אומרים
יבא הדיא הוא דכתיב (תהלים פה. יא) **חסד ואמת נפגשו**
צדק ושלוש נשקו 'חסד' אומר יבא שהוא גומל חסדים
'ואמת' אומר אל יבא שכלו שקרים 'צדק' אומר יבא
שהוא עושה צדקות 'שלוש' אומר אל יבא דכלה קטטה
מה עשה הקדוש ברוך הוא נטל 'אמת' והשליכו לארץ
הדיא הוא דכתיב (דניאל ח. יב) **ותשלף אמת ארצה** אמרו
מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבון העולמים מה
אתה מבזה תבסיס אלטיכסיה שלף מעלה אמת מן הארץ
הדיא הוא דכתיב (תהלים פה. יב) **אמת מארץ תצמח רבנו**

י" ושמעו לקלף ובאת אתה וזקני ישראל אל-מלך מצרים נאמרתם אליו יהוה אליהי העבריים נקרה עלינו ועתה גלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה ליהוה אלהינו: ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך ולא ביד חזקה: ושלחתי את-ידו והכיתי את-מצרים בכל נפלאותי אשר אעשה בקרבן ואחריו כן ישלח אתכם: ונתתי את-חן העם הזה בעיני מצרים והיה כי תלכוּן לא תלכוּ ריקם: ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה בלי-כסף וכלי זהב ושמלת ושמתם על-בניכם ועל-בנותיכם ונצלתם את-מצרים: ויען משה ויאמר והן לא-יאמינו לי ולא ישמעו בקלי כי יאמרו לא-נראה אליה יהוה: ויאמר אליו יהוה ^ומוה ^ומה-זה ^ק בידך ויאמר משה: ויאמר השליכהו ארצה וישלכהו ארצה ויהי לנחש ויננס משה מפניו: ויאמר יהוה אל-משה שלח ידך ואחז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו: למען יאמינו כי-נראה אליה יהוה אלהי אבתם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב: ויאמר יהוה לו עוד הבא-נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו ויוציאה והנה ידו מצרעת פשילג: ויאמר השב ידך אל-חיקך וישב ידו אל-חיקו ויוציאה מחיקו והנה שבה כבשרו: והיה אם-לא יאמינו לך ולא ישמעו לקל האת הראשון והאמינו לקל האת האחרון: והיה אם-לא יאמינו גם לשני האתות האלה ולא ישמעון לקלך ולקחת ממימי היאר ושפכת היבשה והיו המים אשר תקח מן-היאר והיו לדם ביבשת: ויאמר משה אל-יהוה כי אדני לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל-עבדך כי כבד-פה וכבד לשון אנכי: ויאמר יהוה אליו מי שם פה לאדם או מי-ישום אלם או חרש או פקח או עור הלא אנכי יהוה: ועתה לך ואנכי אהיה עם-פיה והוריתיך אשר תדבר: ויאמר כי אדני שלח נא ביד-תשלח: ויחר-אף יהוה במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי-דבר ידבר הוא וגם הנה-הוא יצא לקראתך וראך ושם בלבו: ודברת אליו ושמת את-הדברים בפיו ואנכי אהיה עם-פיה ועם-פיהו והוריתי אתכם את אשר תעשו: ודבר-הוא לך אל-העם והיה הוא יהיה-לך לפה ואתה תהיה-לו לאלהים: ואת-המטה הנה תקח בידך אשר תעשה בו את-האתת:

ד

ב אל-הוה האלהים חרבה: וירא מלאך יהוה אליו בלבת-אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אבל: ויאמר משה אסרה נא ואראה את-המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה: וירא יהוה כי סר לראות ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני: ויאמר אל-תקרב הלא של-נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת-קדש הוא: ויאמר אנכי אלהי אביך אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל-האלהים: ויאמר יהוה ראה ראיתי את-עני עמי אשר במצרים ואת-צעקתם שמעתי מפני נגשיו כי ידעתי את-מכאביו: וארד להצילו ומיד מצרים ולהעלותו מן-הארץ ההוא אל-ארץ טובה ורחבה אל-ארץ זבת חלב ודבש אל-מקום הפנעני והחתי והאמרי והפריזי והחוי והיבוסים: ועתה הנה צעקת בני-ישראל באה אלי וגם-ראיתי את-הלחץ אשר מצרים לחצים אתם: ועתה לכה ואשלחך אל-פרעה והוצא את-עמי בני-ישראל ממצרים: ויאמר משה אל-האלהים מי אנכי כי אלהי-אל-פרעה וכי אוציא את-בני ישראל ממצרים: ויאמר כי-אהיה עמך וזה-לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאתך את-העם ממצרים תעבדון את-האלהים על ההר הזה: ויאמר משה אל-האלהים הנה אנכי בא אל-בני ישראל ואמרתי להם אלהי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה-שמו מה אמר אלהים: ויאמר אלהים אל-משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם: ויאמר עוד אלהים אל-משה כה-תאמר אל-בני ישראל יהוה אלהי אבותיכם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם זה-שמי לעלם וזה זכרי לדר דר: לך ואספת את-זקני ישראל ואמרת אליהם יהוה אלהי אבותיכם נראה אלי אלהי אברהם יצחק ויעקב ויאמר לאמר פקד פקדתי אתכם ואת-העשוי לכם במצרים: ויאמר אעלה אתכם מעני מצרים אל-ארץ הפנעני והחתי והאמרי והפריזי והחוי והיבוסים אל-ארץ זבת חלב ודבש:

ז

וַיַּגְדֵּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל-אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם וַיֵּרָא אִישׁ מִצְרֵי מִכָּה אִישׁ-
 יב עֲבָרֵי מֵאֶחָיו: וַיִּפֶן כַּה וְכַה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ וַיִּדְ אֶת-הַמִּצְרִי וַיִּטְמַנְהוּ
 יג בַּחֹל: וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשְּׁנִי וְהַגָּה שְׁנֵי-אֲנָשִׁים עֲבָרִים נֹצִים וַיֹּאמֶר לְרָשָׁע לָמָּה

וירבא משה ויפק לנת
 אחוהי. ונתן בפולחנהו.
 ונתן גבר מצרי מחי
 לגבר יהודי מאחוהי:
 יב. ואחפני לקא ולקא.
 ונתן ארי לית אגש.
 ונתן ארי לית אגש. למא

ומחא ית מצראה. ושמריה בחלא: יג. ונפק ביום תנינא. והא. תרין גיבירין יהודאין נצון. ונאמר לחיבא. למא

רס"ג (יב) כה וכה, ימין ושמאל. ויך את המצרי, ויך את המצרי וימת¹⁴.
 (יג) ויאמר לרשע, לרשע מהם.
 14 כלומר שלא נחזון משה להרוג את המצרי אלא רק להלקח. וללא כונה מתחת
 ידו. וכתב רבנו בפירושו למשלי יו. יט כי המצה פעמים יצא ממנה מה שאינך רוצה. כמו
 שרצה משה רבנו להכות את האיש המצרי על שהכה את היהודי. והכהו ומת. שכך נאמר
 ויך את המצרי.

מדרש שמות פ"א ס"י כו רבה

וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו שְׁתֵּי יְצִיאוֹת יֵצֵא אוֹתוֹ צְדִיק וּכְתֻבָּן
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זֶה אַחַר זֶה וַיֵּצֵא בַיּוֹם הַשְּׁנִי הָרִי
 שְׁתֵּים.

וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם מֵהוּ וַיֵּרָא שְׁהִיָּה רוּאָה בְּסִבְלוֹתָם
 וּבּוֹכָה וְאוֹמֵר חֲבַל לִי עֲלֵיכֶם מִי יִתֵּן מוֹתִי עֲלֵיכֶם שְׂאִין
 לָךְ מִלְּאֲכָה קָשָׁה מִמְּלֹאכֶת הַטֵּיט וְהִנֵּה נוֹתֵן בְּתַפְּיוֹ וּמְסִיעַ
 לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶן רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְגִּילִי
 אוֹמֵר רְאָה מְשׁוּי גְדוֹל עַל קֶטָן וּמְשׁוּי קֶטָן עַל גְּדוֹל
 וּמְשׁוּי אִישׁ עַל אִשָּׁה וּמְשׁוּי אִשָּׁה עַל אִישׁ וּמְשׁוּי זָקֵן עַל
 בְּחוּר וּמְשׁוּי בְּחוּר עַל זָקֵן וְהִנֵּה מְנִיחַ דְּרָגוֹן שְׁלוֹ וְהוֹלֵךְ

ביום יצא משה ויבא אל אחיו

שְׁבַל הַיּוֹרֵד מִנְּקִיּוֹ, קָאלוּ מַת. לְכָךְ נִצְמַר, כִּי-מַתוּ כָּל-
 הָאֲנָשִׁים. אָמַר לוֹ, יְלֹה וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל-פְּרַעֲהוּ. אָמַר לְפָנָיו רַבּוֹן כָּל
 הָעוֹלָמִים, שְׁלַח נָא בְּיַד-תְּשַׁלַּח (שם ס"ד), בְּיַד אוֹתוֹ הָאִישׁ
 שְׁעָתָה עֲתִיד לְשַׁלֵּם. אָמַר לוֹ, לֹא אֶמְרָתִי לָךְ, יְלֹה וְאֶשְׁלַחְךָ
 אֶל-יִשְׂרָאֵל, אֲנִי יְלֹה וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל-פְּרַעֲהוּ. וְלֹאוֹתוֹ הָאִישׁ
 שְׁעָתָה אוֹמֵר, אֲנִי שׁוֹלֵם לְעֲתִיד לְבֹא אֶל יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר,
 הִנֵּה אֲנִי שְׁלֵם לָכֶם אֶת אֶלְיָה הַנְּבִיא לְפָנָי בּוֹא יוֹם ה' ^(מ"א: ג כג.)
 אָמַר לְפָנָיו רַבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, תֵּן לִי מוֹפֵת וְאוֹת.
 אָמַר לוֹ, הַשְׁלַח אֶת-מִשְׁחֵךְ אֶרְצָה. וְהַשְׁלַח אֶת-מִשְׁחֵךְ אֶרְצָה,
 וְנִצְעֶשֶׂה נְחֹשׁ שְׂרָף. וְלָמָּה הִרְאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה בְּנִחְשׁ
 שְׂרָף בְּמִשְׁחֵךְ וְלֹא הִרְאָהוּ דָבָר אַחֵר. אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁהִנְחֹשׁ נוֹשֵׁף
 וּמְמִית לְבָנֵי אָדָם, כִּף הִיוּ פְּרַעֲהוּ וְעַמּוֹ נוֹשְׁכִים וּמְמִיתִים אֶת
 יִשְׂרָאֵל. וְסוּר וְנִצְעֶשֶׂה בְּעֵץ יִבֵּשׁ, שְׁנֹאֲמַר, נִיאֵמַר ה' אֶל-מֹשֶׁה